

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง การชำระค่าธรรมเนียมและค่าปรับ กรณีค้างชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต
และหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง ได้มีหนังสือที่ อย ๗๑๗๐๑/๑๕๕๕ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อขอหารือเกี่ยวกับค่าปรับใบอนุญาต กรณีไม่ชำระก่อนใบอนุญาตเดิมหมดอายุจะต้องเสียค่าปรับเพิ่มขึ้นร้อยละยี่สิบหรือไม่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด ตรวจสอบงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ พบว่า รายได้ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตจำหน่ายและสถานที่เสิร์ฟอาหารที่ค้างชำระของปีงบประมาณ ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ได้เก็บค่าปรับเพิ่มร้อยละ ๒๐ ในกรณีที่มาชำระค่าปรับเกินระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อบังคับตำบล เรื่อง สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่เสิร์ฟอาหาร พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๓ - ๑๔ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด จึงให้รายงานเหตุผลที่ไม่เก็บค่าปรับเพิ่มร้อยละ ๒๐ ของค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

ในการนี้ องค์การบริหารส่วนตำบล ขอหารือว่า ประเด็นแรก การขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตเดิมหมดอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับเสียค่าธรรมเนียมแล้ว ให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต ดังนั้น เมื่อใบอนุญาตหมดอายุผู้ประกอบการจะไม่ใช่ผู้มีหน้าที่ ใด ต้องเสียค่าธรรมเนียม แต่จะอยู่ในข่ายการประกอบกิจการที่ไม่ได้รับอนุญาตประกอบกับข้อบังคับตำบล พ.ศ. ๒๕๔๓ (ข้อ ๑๓) ออกข้อบังคับไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕) ซึ่งเป็นเหตุผลที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ดำเนินการเก็บค่าปรับเพิ่มร้อยละ ๒๐ กรณีมาชำระเกินระยะเวลาที่กำหนด ความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลในกรณีดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

ประเด็นที่สอง ผู้รับหนังสือรับรองการแจ้งต้องเสียค่าธรรมเนียมเป็นประจำทุกปี ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินกิจการนั้น โดยยื่นคำขอชำระค่าธรรมเนียมประจำปี ตามแบบ สอ.๖ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น พร้อมหลักฐานต่าง ๆ ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด และให้ชำระค่าธรรมเนียมก่อนครบรอบในแต่ละปี หากมิได้ชำระค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด จะต้องชำระค่าปรับเพิ่มอีกร้อยละ ๒๐ ของค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ เว้นแต่ผู้แจ้งจะได้บอกเลิกการดำเนินกิจการนั้นก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมครั้งต่อไป ตามข้อบังคับตำบล พ.ศ. ๒๕๔๓ (ข้อ ๑๔) แต่องค์การบริหารส่วนตำบลมิได้มีการเรียกให้ผู้รับหนังสือรับรองการแจ้งมาชำระค่าปรับเพิ่มร้อยละ ๒๐ ซึ่งในส่วนค่าธรรมเนียมในส่วนนี้จะต้องเรียกเก็บจากผู้ประกอบการ ความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลในกรณีดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

๑. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กรมอนามัย ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วเห็นว่าตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดไว้ดังนี้

มาตรา ๕๔^๒ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการขอ และการออกใบอนุญาต รวมทั้งการต่อใบอนุญาตการประกอบกิจการใดหรือการกระทำใดต้อง

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๑๔๑๙ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งกรมอนามัย มีถึงนายองค์การบริหารส่วนตำบล

ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และตามมาตรา ๕๕^๓ ผู้ประกอบกิจการจะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาต ก่อนดำเนินการหรือก่อนวันที่ใบอนุญาตหมดอายุต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับ เสียค่าธรรมเนียมแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต โดยใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้มีอายุ ๑ ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาตและให้ใช้ได้เพียงในเขต อำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่ เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้นเท่านั้น

มาตรา ๓๘^๔ กำหนดว่าผู้ใดจะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสสมอาหาร ในอาคารหรือพื้นที่ใดซึ่งมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อขอรับหนังสือ รับรองการแจ้งตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๔๘^๕ วรรคหนึ่ง และเจ้าพนักงานท้องถิ่นต้อง ออกใบรับแก่ผู้แจ้ง เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการประกอบกิจการได้ในระหว่างที่ยังไม่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้ง ตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง

^๒ **มาตรา ๕๔** ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้การประกอบกิจการใดหรือการกระทำใดต้อง ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอ และการออกใบอนุญาตในเรื่องนั้นได้

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการ ดำรงชีพของประชาชน ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาตตาม วรรคหนึ่ง

^๓ **มาตรา ๕๕** บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออก ใบอนุญาต และให้ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่ เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับ เสียค่าธรรมเนียมแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอต่ออายุใบอนุญาต และการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้ เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น

^๔ **มาตรา ๓๘** ผู้ใดจะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสสมอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใดซึ่งมี พื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรและมีใช้เป็นการขายของในตลาด ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ ถ้าสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งตาม มาตรา ๔๘ ก่อนการจัดตั้ง

^๕ **มาตรา ๔๘** การแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบเพื่อดำเนินกิจการตามมาตรา ๓๘ และหนังสือ รับรองการแจ้ง ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับแจ้ง ให้ออกใบรับแก่ผู้แจ้งเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการประกอบกิจการ ตามที่แจ้งได้ชั่วคราวในระหว่างเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังมีได้ออกหนังสือรับรองการแจ้ง

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจการแจ้งให้ถูกต้องตามแบบที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ถ้าการแจ้งเป็นไปโดยถูกต้องให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ผู้แจ้งภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่รับ การแจ้ง

ในใบรับแจ้งหรือหนังสือรับรองการแจ้ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับ หนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

ในกรณีที่การแจ้งไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้ผู้แจ้งทราบภายในเจ็ดวัน ทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง ถ้าผู้แจ้งไม่ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้งจาก เจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้การแจ้งของผู้แจ้งเป็นอันสิ้นสุด แต่ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการแก้ไข ภายในเวลาที่กำหนดแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ผู้แจ้งภายในเจ็ดวันทำการ นับแต่วันที่รับ การแจ้งซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องตามแบบที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง

ผู้ที่ต้องขอใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและระยะเวลาที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด ตามมาตรา ๖๕^๖ และกรณีที่มิใช่ชำระค่าธรรมเนียมตามระยะเวลาที่กำหนด จะต้องเสียค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ ๒๐ ของจำนวนเงินที่ค้างชำระ และกรณีที่ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ค้างชำระค่าธรรมเนียมติดต่อกันเกินกว่า ๒ ครั้ง ดังนั้น หากค้างชำระค่าธรรมเนียมติดต่อกันเป็นครั้งที่ ๓ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการดำเนินการไว้ได้ จนกว่าจะเสียค่าธรรมเนียมและค่าปรับจนครบจำนวนตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

๒. ความเห็นในประเด็นข้อหาหรือ

กรมอนามัย ได้พิจารณาข้อหาหรือขององค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้

ข้อหาหรือ ๑ การขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตเดิมหมดอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับเสียค่าธรรมเนียมแล้ว ให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต ดังนั้น เมื่อใบอนุญาตหมดอายุผู้ประกอบการจะไม่ใช้ผู้มีหน้าที่ ๑ ต้องเสียค่าธรรมเนียม แต่จะอยู่ในข่ายการประกอบกิจการที่ไม่ได้รับอนุญาตประกอบกับข้อบังคับตำบล พ.ศ. ๒๕๔๓ (ข้อ ๑๓) ออกข้อบังคับไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕) ซึ่งเป็นเหตุผลการองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ได้ดำเนินการเก็บค่าปรับเพิ่มร้อยละ ๒๐ กรณีมาชำระเกินระยะเวลาที่กำหนด ความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลในกรณีดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

ความเห็น ตามบทบัญญัติมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ใบอนุญาตมีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาตและให้ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ออกใบอนุญาตเท่านั้น และการต่ออายุใบอนุญาตต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุพร้อมกับชำระค่าธรรมเนียมและให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต และให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอใบอนุญาต และการออกใบอนุญาตตามมาตรา ๕๔ ซึ่งการต่ออายุใบอนุญาตผู้ประกอบการต้องมายื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ หากผู้ประกอบการมายื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตหลังใบอนุญาตสิ้นอายุ ผู้ประกอบการต้องยื่นคำขออนุญาตประกอบการใหม่ โดยเจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องพิจารณาอนุญาตในกรณีผู้ประกอบการรายใหม่ มิใช่การพิจารณาต่ออายุใบอนุญาต และหากผู้ประกอบการดำเนินการประกอบการระหว่างที่ไม่มีใบอนุญาตจะมีความผิดฐานประกอบกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะต้องดำเนินการตามกระบวนการเปรียบเทียบคดีต่อไปด้วย ดังนั้น ในกรณีที่ใบอนุญาตสิ้นอายุราชการส่วนท้องถิ่นจึงไม่สามารถเก็บค่าปรับเพิ่มร้อยละ ๒๐ ได้

---

^๖ มาตรา ๖๕ ในกรณีที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินการที่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนดำเนินการหรือต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นตลอดเวลาที่ยังดำเนินการนั้น ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ให้ชำระค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ เว้นแต่ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตจะได้บอกเลิกการดำเนินการนั้นก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมครั้งต่อไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่น

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งค้างชำระค่าธรรมเนียมติดต่อกันเกินกว่าสองครั้ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการดำเนินการไว้จนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียมและค่าปรับจนครบจำนวน

ข้อหาข้อ ๒ ผู้รับหนังสือรับรองการแจ้งต้องเสียค่าธรรมเนียมเป็นประจำทุกปี ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินกิจการนั้น โดยยื่นคำขอชำระค่าธรรมเนียมประจำปี ตามแบบ สอ.๖ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นพร้อมหลักฐานต่าง ๆ ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด และให้ชำระค่าธรรมเนียมก่อนครบรอบในแต่ละปี หากมิได้ชำระค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด จะต้องชำระค่าปรับเพิ่มอีกร้อยละ ๒๐ ของค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ เว้นแต่ผู้แจ้งจะได้บอกเลิกการดำเนินกิจการนั้นก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมครั้งต่อไป ตามข้อบังคับตำบล พ.ศ. ๒๕๔๓ (ข้อ ๑๔) แต่องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการเรียกให้ผู้รับหนังสือรับรองการแจ้งมาชำระค่าปรับเพิ่มร้อยละ ๒๐ ซึ่งในส่วนของค่าธรรมเนียมในส่วนนี้จะต้องเรียกเก็บจากผู้ประกอบการ ความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลในกรณีดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

ความเห็น ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๘ กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการประเภทสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหารที่มีพื้นที่ไม่เกิน ๒๐๐ ตารางเมตร ต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และผู้ประกอบการที่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและระยะเวลาที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด และกรณีที่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมตามระยะเวลาที่กำหนด จะต้องเสียค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ ๒๐ ของค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ ดังนั้น หากผู้ประกอบการที่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งไม่ได้ชำระค่าธรรมเนียมในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่น จึงต้องชำระค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ ๒๐ ของค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ด้วยกรมอนามัย เห็นว่าข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานานแล้ว ประกอบกับปัจจุบันได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยออกพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งมีกฎหมายระดับอนุบัญญัติที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จำนวนหลายฉบับ จึงเห็นควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลปรับปรุงข้อบัญญัติท้องถิ่นให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ออกใหม่ และสอดคล้องกับบริบทสังคมในปัจจุบัน เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประชาชน ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการสอบถามหรือขอคำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายหรือการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น สามารถสอบถามไปยังสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และศูนย์อนามัยที่ ๑ - ๑๒ ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบได้ และท่านสามารถดาวน์โหลดกฎหมายระดับอนุบัญญัติคู่มือที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข <http://laws.anamai.moph.go.th>

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหาข้อ ๒ ในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

